
KENDERFI Miklós

Pályaorientációs tartalmú honlapok vizsgálata 2020 áprilisában

Bevezetés

Korábbi kutatásaink és a szakirodalom alapján megállapíthatjuk, hogy a pályaorientációt kissé leegyszerűsítve ugyan, de egy információszerző folyamatnak tekintjük. Ennek a hazai gyakorlat szerint kiemelt célcsoportja az általános iskola felső tagozatos diákjai (Kenderfi, 2019a). Tanulmányunkban ennek a korosztálynak és a középiskolás diákoknak (valamint tanáraiknak és szüleiknek) kívánunk segítséget adni azzal, hogy átfogó képet nyújtunk a világhálóról szerezhető, téma szempontjából releváns ismeretek hozzáféréséről. Különös aktualitást ad munkánknak, hogy a COVID-19 járvány következtében elmaradnak azok a különböző fórumok, alkalmak, rendezvények (nyílt napok, iskolai pályaorientációs napok, Szakmák éjszakája), melyek lehetőséget biztosítanának a személyes informálódásra, tapasztalatszerzésre. Tehát marad az internet...

Szakirodalmi áttekintés

Minden hazai szakirodalom egyetért abban, hogy a pályaválasztási döntést megelőző időszakban a tanulók információszerzési forrásai között az internet kiemelt helyen van. A GVI (Makó et al., 2019) évek óta vizsgálja ezt a kérdést a 7. osztályos gyerekek körében és mindig ugyanazt az eredményt kapja, hogy a vezető helyen az internet szerepel. A felsősök szüleinek véleményét kutatva Kenderfi (2019b) ugyanerre jut azzal a különbséggel, hogy ők saját szerepüknek nagyobb jelentőséget tulajdonítanak a portálok világánál. Suhajda (2019) a pedagógusokat kérdezte meg, akik szintén azon a véleményen vannak, hogy a tanulók közvetlen környezetébe tartozó személyek után az internet a legfontosabb forrás diákjaik számára.

Kevésbé kutatott terület, hogy mit is nézegetnek a tanulók. Suhajda 2019-ben hivatkozik egy vizsgálatra (Becsei, 2014), melyből az derül ki, hogy a pályaismerettel kapcsolatosak mellett a magukra vonatkozó információkat keresik leginkább az érintettek. Ez egybevág a pályaorientáció alapvető tartalmának két legfőbb területével, az önismerettel és a pályaismerettel. Az elsőhöz tartoznak a pályaválasztás szempontjából releváns személyiségjellemzők (kitüntetetten az érdeklődés és a képesség), míg a másikkal pályaismeretet tágabban értelmezve a pályainformáció tárgykörébe tartozó szakmák, képzések, munkaerőpiaci jellemzők.

Több empirikus munkát tartalmazó dolgozat szól arról, hogy a világhálón fellelhető információk megbízhatatlanok, elveszítették aktualitásukat – vagy szélsőséges esetben egyszerűen hamisak. Ezek alól nem kivételek a pályaorientációs tartalmúak sem (Kenderfi, 2018). Tanulmányunkban arra vállalkozunk, hogy összegyűjtjük a diákok (és segítők) számára azokat a honlapokat, melyekből minőségi információt nyerhetnek életpályájuk tervezéséhez, aktuális döntésükhöz. A felesleges világhálón való szörfözés elkerülése végett úgy kívánunk asszisztálni ehhez a folyamathoz, hogy a különböző portálok tartalmát, azok erősségeit, vagy éppen korlátait az alapvető célcsoportokhoz igazított módon hitelesen és röviden bemutatjuk.

Az utánkövetéses vizsgálat bemutatása

A vizsgálati minta felkutatása két forrásmű ajánlott, illetve bemutatott honlapjai képezték. Az egyik a talán legtöbbet idézett tanári kézikönyv Pályaorientáció címen (Szilágyi et al.) jelent meg 2004-ben. Ez a szakiskolai tanároknak készült munka összesen 23 honlapot ajánl célcsoportja figyelmébe, illetve rajuk keresztül tanulóiknak. A másik alapforrás a Pályaorientációs portálok szerkezeti és tartalmi vizsgálata címen 2008-ban jelent meg hazánkban. Borbély-Pecze és munkatársai ebben az első tematikus áttekintésben vizsgálták meg különböző szempontok szerint a külföldiek mellett 14 magyar honlapot.

Kutatómunkánkat első körben az ajánlott 23 portál megnyitásával kezdtük. Kíváncsiak voltunk, hogy 16 év távlatából az ezeken fellelhető adatok milyen érvényességet mutatnak. Előzetesen valódi tartalomelemzésre készültünk valamennyi honlap esetében, de idejekorán szembesültünk azzal a ténnyel, hogy ezek többsége bizony nem elérhető, megszűnt, gyakran a domain név felszabadulását jelzi a világháló. Tehát nem az a fő kérdés, hogy mit tartalmaz a honlap, hanem hogy létezik-e egyáltalán. Mindezek tükrében alapvetően 5 csoportba rendeztük a website-okat. Ezek után felkeltette az érdeklődésünket, hogy a 4 évvel később publikált munkában vizsgálatnak kitett 14 honlap vajon milyen mértékben hozzáférhető és milyen tartalmakkal bír 2020-ban. Mindezek alapján a következőkben bemutatjuk a kapott eredményeket.

1. sz. táblázat: A 2004-ben ajánlott és 2008-ban vizsgált pályaorientációs honlapok csoportosítása 2020. áprilisban (N=37)

csoporthoz	honlap (2004)	db	honlap (2008)	db
megszűnt, nem létező honlap	www.palya.hu www.om.hu www.palyavalasztas.hu www.szakkepzes.hu www.felveteli.hu , www.webmutato.hu/palyavalaszto www.tovabbtanulas.hu www.extra.hu/tankor www.palyatars.hu www.felvetelizo.hu www.palyakezdo.hu www.szakma.hu	12	www.kepezdmagad.hu www.milegyek.hu www.palya.hu www.necc.hu www.palyakezdo.hu www.palyakezdd.hu www.szakkesites.hu/szakiranytu www.szakmainfo.hu	8
aktuális információt nem tartalmaz	www.palyainfo.hu www.fisz.hu www.tanul.hu	3		0
korlátozottan használható	www.taninfo.hu www.sulinet.hu www.palyanet.hu	3	www.palyanet.hu www.oklevel.hu	2
tematikus lapkatalógus	www.palyaorientacio.lap.hu www.diak.lap.hu	2		0
felhasználható információkat tartalmaz	www.felvi.hu www.npk.hu www.eletpalya.munka.hu	3	www.felvi.hu www.npk.hu www.szakkesites.hu www.mot.hu	4
összesen		23		14

Forrás: saját kutatás, 2020

A pályaeorientáció területén 2004-ben és 2008-ban publikált mértékadó szakirodalmak az átfedések miatt összesen 32 különböző honlapot ajánlanak, illetve mutatnak be. Ebből a statisztikai elemzés szempontjából alacsony elemszámból messzemenő következtetéseket nehéz lenne tudományos alapon levonni, de az adatokból látszik, hogy összességében a korábban jelzett portálok jóval több mint a fele (56,25%-a) megszűnt. Amennyiben külön vizsgáljuk őket, úgy kiderül, hogy az első minta 52,17%-a, míg a második 57,14%-a nem elérhető 2020-ban.

A következő csoportban azok találhatóak, melyek megnyithatóak ugyan, de pályaeorientáció szempontjából „aktuális információt nem tartalmaznak” (legkevesebb két éve nincsenek frissítve).

A „korlátozottan használható” kategóriába kerültek a vizsgálati mintából azok a honlapok, amelyek egyes elemei adalékkal szolgálhatnak a döntéssel kapcsolatban.

A két tematikus lapkatalógust nem kívánjuk magyarázni, ezek az adott kulcsszóhoz társított gyűjtőoldalak.

Mindössze 5 portál (15,63%) az, amire széles körű információszerzés céljából lehet manapság is támaszkodni. Összességében azt mondhatjuk, hogy a pályaeorientáció területén az egyik legismertebb munka által ajánlott 23 internetes oldalból mindössze háromra mondhatjuk 16 év távlatából, hogy a pályaválasztási döntéshez felhasználható információkat (is) tartalmaz. (Itt jegyezzük meg, hogy találtunk olyan 2015/16-os egyetemi szakkollégiumot, amelyik szó szerint emelte át a Pályaeorientáció és karriermenedzsment kurzusába a több mint tíz évvel azelőtt ajánlott internetes oldalakat.) A másik publikáció esetében ez az arány 14:4.

A korábbi szakirodalmak pályaeorientáció területén működő portálok használatára vonatkozó javaslataival kapcsolatban óvatosságra int ez az utánkötéses vizsgálat, azok érvényességének elvesztése miatt.

A pályaeorientációs tartalmú honlapok vizsgálata

Az életpályájuk következő szakaszába lépő fiatalok (és környezetük) helyzetét úgy tudjuk támogatni, hogy rámutatunk azokra a világhálón elérhető honlapokra, melyek a téma szempontjából releváns információkkal bírnak. Az előzőekben bemutatott eredmények arra sarkalltak bennünket, hogy keressük meg azokat a forrásokat, melyek hasznára válhatnak az érintetteknek. Úgy próbálunk meg segíteni, hogy a pályaeorientáció tartalmának aspektusai szerint elemezzük a látókörünkbe került honlapokat. A legtöbb egyfajta hólabda módszerrel került a mintába úgy, hogy az ilyen típusú oldalak javasolt linkjei között szerepelt. A 2020 áprilisában történt mintavételezéskor olyasfajta szempontból törekedtünk a teljességre, hogy minél többféle szervezet honlapja kerüljön a figyelem középpontjába. Így van közöttük civil, egyházi, állami intézmény, for- és nonprofit szervezetek, professzionálisan vagy csupán jószándékkal felépített weboldalak. Mindezt azért is tettük, hogy rámutassunk a szerteágazó információszerzési lehetőségekre a területen. Néhány gondolat még a mintába kerüléssel kapcsolatban:

- a piaci képzésszervező cégek kínálatáról nem akartunk teljes képet adni, így maradt a véletlenszerű esélye a mintába kerülésnek,
- nem a rivalizáltatás igényével, de a kormányhivatalok foglalkoztatási (fő)osztályai közül, valamint a megyei kamarák és pedagógiai szakszolgálatok közül is csak egynéhányat néztünk meg,
- hasonló szempontok szerint választottunk a felsőoktatás területéről pár intézményt,
- nem törekedtünk a külföldi lehetőségeket taglaló portálok részletezésére,
- csupán addig terjedt a figyelmünk egy honlap analízisével kapcsolatban, míg nem kellett regisztrálni, vagy fizetni.

A portálok elemzésének részletezése előtt érdemes az azt meghatározó szempontokat, mint fogalmakat tisztázni. Szűkebben értelmezve a pályaeorientációt, vizsgálatunk során az életpálya két meghatározó döntésének előkészítésére fókuszálunk csupán. Az egyik az általános iskolás diákokat (ÁI) érinti, a másik pedig a középiskolásokat (KI), koncentrálna a továbbtanulóokra. Eredményeink

összefoglaló táblázatának értelmezéséhez néhány rövidítés magyarázatra szorul. Zártnak (Z) nevezi Borbély-Pecze (2016) azt a pályorientációs tevékenységet, melynek során a szakiskolák azokra a pályákra „orientálják” a tanulókat, amelyek az adott intézmény keretei között elérhetőek. Kutatásunk során ezt a gondolatot kicsit szélesebben értelmezve mi azokat tartjuk zártnak, melyek valakit, vagy valamit kizárnak a programból (pl. csak egy csoportnak szólnak: lányok, regionális hovatartozás, vagy a képzések, szakmák, iskolák egy szűkített körét mutatják be). Nem tartozik ide az, ahol csupán egy adott célcsoportra fókuszálnak. Azt már láttuk korábban, hogy két fő tartalmi egység köthető szorosan a pályorientációhoz, amit a könnyebb érthetőség kedvéért önismeretnek (Öi), illetve pályainformációnak (Pi) hívunk. Ebből a szempontból van program, mely csak az egyikkel, vagy a másikkal foglalkozik. Ezeket, a csupán egyik területet érintő akciókat hívjuk részleges pályorientációnak, míg a mindkét tartománnyal foglalkozókat teljesnek. A komplex (K) pályorientáció annyiban különbözik a teljestől, hogy ide azok tartoznak, melyek ezeknek az ismereteknek az egymáshoz igazítására, összehangolására is figyelmet fordít (Kenderfi, 2019a). Itt mutatunk rá, hogy ezek az alapvetően a pályorientációs programokat illető jelzők éppúgy értelmezhetőek a honlapok kapcsán is. Mindkét csoport esetében egy négyfokú skála (1 = éppen hogy érinti a témát... 4 = teljességre törekszik) segítségével igyekeztünk értékelni a honlap érintett tartalmát. Szám helyett „na” (nincs adat) betűkkel jelezzük, ahol a honlap szövege szerint van vonatkozó tartalom, de annak vizsgálatára a hozzáférés (regisztráció, fizetés) hiányában nem vállalkozunk. Külön mutatunk rá (V jellel) a szülők (SZÜ) és a szakemberek (SZE) számára hasznos információkkal bíró portálokra. Szülők esetében ez gyakran könnyen olvasható, a témát közérthető módon megközelítő cikkekben jelentkezik, míg szakembereknél leginkább különböző programok és szakirodalmak hozzáférését biztosítja az adott portál. Az „R”, az rendezvényt jelent (pl. szakképzési hét, lányok napja, roadshow), míg a „T”, az lehetőséget a személyes találkozásra, tanácsadásra.

2. sz. táblázat: A vizsgálatba bevont pályorientációs tartalmú honlapok elemzésének bemutatása 2020 áprilisban (N=54)

SZ	HONLAP	ÁI		KI		Z	K	SZÜ	SZE	R	T
		Pi	Öi	Pi	Öi						
1	https://hu.coca-colahellenic.com/hu/	—	—	—	na	√	na	—	—	√	√
2	https://eduline.hu/	—	—	1	—	—	—	√	√	—	—
3	www.eletpalya.munka.hu	2	4	2	4	—	√	—	√	—	—
4	http://www.emiero.hu/	na	1	na	1	—	√	—	√	—	—
5	https://tervezzvelunk.uni-eszterhazy.hu/teszt	—	—	3	3	√	√	—	√	—	—
6	http://www.fisz.hu/	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	https://www.felvi.hu/	—	—	4	4	—	√	—	√	—	√
8	https://fpsz.hu/	2	—	2	—	√	—	√	√	—	√
9	http://holtanuljaktovabb.hu/	—	—	na	na	—	√	—	—	—	—
10	https://ikk.hu/	3	—	3	—	—	—	—	—	—	—
11	http://www.iskolaklistaja.eu/	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—
12	https://karrierorientacio.hu/	—	—	—	—	—	—	—	—	√	—
13	http://kepzesstar.ankk.hu/	—	—	—	—	√	—	—	—	—	—
14	http://kerekveto.hu/	—	—	—	—	—	—	—	√	—	—
15	https://www.kilato.piarista.hu/	2	—	2	—	—	√	√	√	—	√
16	http://www.koloknet.hu/	—	—	—	—	—	—	√	√	—	—
17	https://wordpress.kontaktalapitvany.hu/	—	3	—	—	—	—	√	√	—	√
18	http://lanyoknapja.hu/	—	—	—	—	√	—	—	—	√	—
19	https://legjobbiskola.hu/	1	—	—	—	—	—	√	√	—	—
20	https://miapalya.mee.hu/mi_ez_a_fesztival	—	—	—	—	—	—	—	—	√	—
21	https://www.mienkapalya.hu/	—	—	na	na	—	na	—	—	√	√
22	https://www.mot.hu/	3	na	3	na	—	na	—	—	—	—
23	https://www.mszo.e.hu/	1	—	—	—	—	—	√	—	—	—

24	http://www.npk.hu/	—	1	—	1	—	—	—	√	—	—
25	http://odeprogramiroda.hu/	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26	http://www.oklevel.hu/	—	—	1	—	√	—	—	—	—	—
27	https://www.oktatas.hu/	—	—	—	—	—	—	—	√	—	—
28	http://www.palyainfo.hu/	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
29	http://palyakep.hu/	4	—	—	—	√	—	√	√	—	—
30	http://palyanet.kontakalapitvany.hu/	1	—	—	—	—	—	—	√	—	—
31	http://www.palyaorientacio.hu/	—	—	—	—	—	√	—	—	—	√
32	https://palyaorientacio.munka.hu/	3	na	3	na	—	na	√	√	—	—
33	https://palyaorientacio.nive.hu/	2	1	2	1	—	√	√	√	—	—
34	https://www.paktumiroda.hu/	—	—	—	—	—	—	—	—	—	√
35	http://elorejelzes.mtakti.hu/palyasugohirlevel/	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
36	https://palyavalasztas.hmpedszakszolgalat.hu/	4	2	2	1	√	√	√	√	—	√
37	https://palyavalasztasbaranya.hu/	4	—	2	—	√	—	√	√	—	√
38	https://palyavalasztasi-tanacsado.hu/	—	—	na	na	—	na	—	—	—	√
39	https://hirmagazin.sulinet.hu/hu	—	—	—	—	—	—	—	√	—	—
40	http://szakkesites.hu/	—	—	1	—	√	—	—	—	—	—
41	https://szakkepzesihet.hu/	—	—	—	—	—	—	—	—	√	—
42	http://szakmavalasztas.hu/	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
43	https://szakmakejszakaja.hu/	—	—	—	—	—	—	—	—	√	—
44	https://szakmaverzum.hu/	1	—	1	—	—	—	√	√	—	—
45	https://szakmavilag.hu/	3	3	1	1	—	√	√	√	√	—
46	http://www.szakmazzbudapest.hu/	—	—	—	—	—	—	—	—	√	—
47	https://u-szeged.hu/felveteli/palyaorientacio	—	—	na	na	na	na	—	√	—	—
48	https://tanfolyamokj.hu/	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—
49	http://www.taninfo.hu/	—	—	—	—	—	—	—	√	—	—
50	http://www.tanul.hu/	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—
51	http://tanuljtovabb.hu/	—	—	1	1	—	—	—	√	—	—
52	http://tervezdakarriered.hu/	3	1	—	—	√	√	—	√	—	—
53	https://tka.hu/	—	—	—	—	—	—	—	√	√	—
54	https://www.ujnemzedek.hu/	2	2	2	2	—	√	√	√	—	—

Forrás: saját kutatás, 2020

A vizsgált portálok rövid összefoglaló bemutatása

1) A nagyvállalatok társadalmi felelősségvállalás keretében lépéseket tesznek egy-egy hátrányos helyzetű csoport társadalmi/munkaerőpiaci integrációjának érdekében. Ilyen például az egyik multinacionális cég #énjövöm programja (<https://hu.coca-colahellenic.com/hu/>), mely azoknak a hátrányos helyzetű fiatal felnőtteknek szól, akik segítséget, támogatást igényelnek ezen a területen. Egyik oldalról azt olvashatjuk a portálon, hogy minden olyan fiatalnak szól a program, „aki nem találja útját a munka világába”, máshol pedig azt, hogy „valaki bekerüljön ebbe a programba nem állhat tanulói vagy foglalkoztatotti jogviszonyban”. Csak remélhetjük, hogy minden érintett fiatal hozzáférhet a szolgáltatáshoz. Az online tanfolyam önismereti tesztet is tartalmaz regisztráció esetén.

2) A magát piacvezetőnek tartó <https://eduline.hu/> oktatási portál gyűjtőhelye a tematikájukat tekintve ide illő cikkeknek, legyen az a közoktatás, (felnőtt)képzés, vagy a felsőoktatás területe. Évről évre közreadja a felvételi ponthatárokat és a saját diploma rangsorát. A HVG Kiadó Zrt. által gondozott portál a "pályaorientáció" szóval a keresőjében 136 találatot ad az összes rovatban. Ezek változatos tartalommal szolgálják ki a tágra értelmezhető terület iránt érdeklődőket.

3) A www.eletpalya.munka.hu a Nemzeti Pályaorientációs Portál régi felülete. Ez a honlap a TÁMOP-2.2.2-12/1-2012-0001 számú, „A pályaorientáció rendszerének tartalmi és módszertani fejlesztése”

című, a Nemzeti Munkaügyi Hivatal által megvalósított, kiemelt projekt produktuma. A weblapon megtalálhatóak a program keretében kifejlesztett pályaeorientációs eszközök, többek között az önismeretet támogató kérdőívek (általános iskolásoknak 8 különböző kérdőív, míg a középiskolások számára 15), a pályaismeret bővítését célzó foglalkozás bemutatások és mindezek használatát támogató tananyagok, valamint az „Életpálya-tanácsadás” című hiánypótló szakmai folyóirat lapszámai.

4) A <http://www.emiero.hu/> karrier tanácsadó honlap alapvetően az emiero személyiségtesztre épül „mely Carl Jung és Isabel Briggs-Mayers munkáján alapszik, de nem tekinthető és nem is szánták MBTI tesztnek”. A Milyen szakma illik hozzád? című gyors kérdőív 20, míg annak pontosabb változata 60 kérdést tartalmaz. Általános és középiskolások számára egyaránt ajánlják a kitöltést. Feladói e-mail cím megadása esetén az elküldött személyes választásokra viszonzásul elhelyezik az érdeklődőt a személyiségtipológiájuk egyikébe (a portál szerint megadva annak részletes leírását), segítséget adnak a szakma kiválasztásához, képzéseket és/vagy egyetemi szakokat ajánlanak.

5) Az Eszterházy Károly Egyetem Pedagógusképző Központjának Pályatervezési Irodája több eszközzel támogatja a középiskolások iskolaválasztását, pályaválasztását a következő linken: <https://tervezvelunk.uni-eszterhazy.hu/teszt>. Ilyenek például az *önismereti kérdőívek* és a *pályák világa* címszó alatt bemutatásra kerülő *szakok* és *munkakörök* ismertetése. Amennyiben van olyan középiskolai tanuló, aki megtalálja az egyetem munkatársai által fejlesztett pályaeorientációs kérdőíveket, az egyfajta alkalmassági bizonyítványt is kiállít magáról. Ironikus megjegyzésünk háttérben az a tény áll, hogy amennyiben nem ismerjük a kérdőívek pontos fellelhetőségét, úgy az EKE honlapjáról indulva 8 jól megtalált lépéssel jutunk el a célig.

6) A „Felsőoktatási és Középiskolás Diákközpontú Szellemiségért és Világért” Egyesület (FISZ Egyesület) *Pályaeorientáció és tanácsadás* alcímű honlapja (<http://www.fisz.hu/>) elavultnak tekinthető, a pályaeorientáció szempontjából minőségi információkat elvétele tartalmaz. Ezt alátámasztandó jelezzük, hogy bármelyik menüpontjából indulunk ki, közel tíz éves cikkekre találunk – a 2017-es Tanoda programmal kapcsolatos információk a legfrissebbek. Keresője „fatal error”.

7) A <https://www.felvi.hu/> portál az Oktatási Hivatal szellemi terméke, tulajdona. Véleményünk szerint a weblap logója megfelel a valóságnak, miszerint *Minden, ami felsőoktatás*. Aktualizált információhoz juthat mindenki a hazai egyetemek, főiskolák kínálatával kapcsolatban (pl. intézmények, szakok, képzések, ponthatárok). Ami az önismeretet jelenti, úgy a *Főoldalon a Szolgáltatások* alatt a *még több szolgáltatásra* klikkelve megtalálhatjuk a sorban az *önismereti tesztek*et. Bejelentkezés után több személyiségjellemző (pl. érdeklődés, képesség, motiváció, érettség) mentén bővíthetik ismereteiket magukról a felhasználók. Azt ígéri a platform, hogy ezeket kitöltve az érdeklődő „hasznos ismereteket szerezhet magáról, melyek birtokában könnyebben rátalálhat a leginkább testhezálló hivatásra”.

8) A Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat honlapján <https://fpsz.hu/> *Miben segíthetünk* címszó alatt legördülő menüből a *Továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás*-ra klikkelve is eljuthatunk a FPSz Továbbtanulási és Pályaválasztási Tanácsadó Tagintézményének önálló portáljára. A <https://palyavalasztas.fpsz.hu/> az intézmény saját szolgáltatásai (pl. információs és pszichológiai tanácsadás) igénybevétele körülményeinek leírása mellett utal egy „KOM-PASSZ” Internetes pályaválasztást segítő programra középiskolát befejező tanulók számára. (A kutatás időpontjában ez „technikai problémák miatt átmenetileg nem üzemel”-t.) „A pályaválasztási tanácsadáson 12–25 éves fiatalok kapnak segítséget ahhoz, hogy a továbbtanulással, pályaválasztással kapcsolatban felmerülő kérdéseikre megtalálják a számukra legmegfelelőbb választ.” A tanulók segítése mellett figyelmet fordítanak a szakemberek (tanulmánykötetek, pályaeorientációs napokra felkészítő anyagok), szülők támogatására is (segítő szervezetek honlapjai). Ide sorolhatóak még az osztályfőnökök számára szerkesztett kérdőívek, az évente megjelenő Továbbtanulási Kisokos, vagy a 2020-as új iskolatípusok bemutatása, szakmák térképe.

9) Ez a <http://holtanuljaktovabb.hu/> pályaaorientációs játék az egyetemre aspiráló középiskolai tanulók számára nyújt segítséget a felsőfokú pályák közötti eligazodásban, szaktérképe bővíti a pályaismeretet. A hozzákapcsolt hashtag („jobbmintafelvikonyv”) túlzott önbizalomról tanúskodik.

10) Az Innovatív Képzéstámogató Központ Zrt. működteti a <https://ikk.hu/> honlapot és azon belül a <https://szakkepzes.ikk.hu/>-t. „Az IKK azzal a céllal jött létre, hogy segítséget nyújtson a digitális kompetenciák fejlesztésében, valamint olyan használható és modern szaktudás megszerzését támogassa, ami érték a hazai munkaerőpiacon.” A portál a megújuló szakképzéshez kapcsolódóan nyújt alapvető információkat, segíti az új szakmajegyzékben történő eligazodást és a pályaválasztás során a legmegfelelőbb szakma kiválasztását. Az intézménykeresőben megtalálható hol, milyen intézménytípusban, milyen szakmát lehet tanulni. Megnézhetőek az egyes ágazatok és szakmák (korábbi OKJ és a 2020-ban hatályba lépett Szakmajegyzék) közötti megfeleltetések.

11) A <http://www.iskolaklistaja.eu/> magát „az iskolák legnagyobb adatbázisa”-ként aposztrofáló honlapon az óvodáktól a felsőoktatásig mindösszesen 3.135 iskola paraméterei találhatóak. (Itt meg kell jegyeznünk, hogy egy két és fél évvel ezelőtti vizsgálat szerint ugyanennyi eleme volt az oldalnak.) Kísérletképpen borászati iskolát kerestünk Veszprém megyében. Válaszul azt kaptuk, hogy egyetlen iskola sem felel meg a megadott kritériumoknak. Később kiderült, hogy a Széchényi Ferenc Kertészeti Szakképző Iskola és Kollégium mégis szerepel címmel, elérhetőséggel a portál adatbázisában. A következő fordulat a vizsgálat során, hogy ez az iskola az OH szerint 2012 augusztusában megszűnt. (Az érdeklődőket megnyugtadjuk, hogy létezik a megyében ilyen képzés, pontosan a Balatonfüredi Szent Benedek Középiskola és Kollégium szakképző iskolájának képzései között szerepel szőlész-borász...) Mindenki eldöntheti, hogy ezek alapján bízik-e a honlap adta információkban.

12) A <https://karrierorientacio.hu/> az Amerikai Kereskedelmi Kamara (AmCham) honlapja. Egy ún. Karrierorientációs Program keretében össze kívánják hozni a középiskolákat a munkaerőpiac szereplőivel. Ebben szerepet játszanak a vállalati önkéntesek, más néven “Karrier Nagykövetek”, akik előadást, csoportos foglalkozást, workshopot vagy interaktív órát tartanak igény szerint országszerte. Ilyen keretek között vállalják, hogy tudósítják a tanulókat a piac lehetőségeiről és a pályák világáról.

13) A kepzezar.hu URL-t keresve a <http://kepzezar.ankk.hu/> honlap jelentkezik, mely a szolnoki Aba-Novák Agóra Kulturális Központ információs bázisa. A *képzési kínálatnál* szerepel hozzávetőlegesen 20 helyi tanfolyam, némelyik 2015-ös dátummal. Az aktuális képzéseknél is ez a határidő a jelentkezéshez. Ez a felület szempontunkból gyakorlatilag haszontalan.

14) A Kerékvető Egyesület (a foglalkoztatásért, környezetünkért, és kultúránkért) honlapján <http://kerekveto.hu/> a *Szolgáltatásaink* címszó alatt arról tudósít, hogy foglalkozássorozattal és egyéni konzultációval egyaránt segítséget kíván adni *diákoknak a pályaaorientáció* területén. Célcsoportként az általános iskolásokat, a gimnazistákat, a szakközépiskolásokat és a szakiskolásokat egyaránt megjelöli – számukra igen vázlatos formában jelzi a döntést meghatározó tényezőket. Hetedik osztályosoknak nyáron *pályaaorientációs tábor*t hirdet 5 napon keresztül 5 órás célirányos foglalkozással. Ennek valódi tartalma és ideje nem derül ki. Szakemberek számára ajánlott a *Kerékvető Társadalmi és Munkaerőpiaci folyóirat II. évfolyamának 1. (2013/1.), pályaaorientációval foglalkozó tematikus száma*.

15) A <https://www.kilato.piarista.hu/> a Kilátó Piarista Pályaaorientációs Módszertani Központ honlapja. Ez egy olyan intézmény, melynek fő célkitűzése az SNI és/vagy fogyatékossgal élő fiatalok pályaaorientációjának és munkaerőpiaci integrációjának támogatása. Szakmai tevékenységük során a személyre szabott szolgáltatások nyújtása mellett szándékuk szerint segítik a szülők, pedagógusok, pályatanácsadók és munkáltatók körét is. A Kilátó egy országos módszertani kutató-fejlesztő központ szerepet is betölteni kíván. *Módszertani anyagaik* közül saját célcsoportjaink szempontjából kiemelésre érdemesek a honlapon hozzáférhető *foglalkozásleírások*.

16) A <http://www.koloknet.hu/> honlap logójában szereplő „Jó szülőnek lenni” gondolat arra enged következtetni, hogy a szülőket érintő kérdésekkel foglalkozik a honlap, így a pályaaorientációval is. A fogalmat a keresőbe írva 3 találatot jelez. A két 2014-es találat egyike egy fővárosi Pályaválasztási Börzéről, míg a másik a témában érintett gyerekek számára szervezett tréningről tudósít. A harmadik

cikk a 2018-as szakmák Európa-bajnokságán (EuroSkills) eredményesen szerepelt épületasztalos fiatalemberrel készült interjú mutat be. Arra nincs válaszuk, hogy mennyi segítséget kapnak a szülők gyermekük pályaválasztásával kapcsolatos kérdéseikhez.

17) A <https://wordpress.kontaktalapitvany.hu/> a 20 éve alapított közhasznú szervezet, a gödöllői Szent István Egyetem tanácsadó (korábban Munkavállalási, manapság Emberi erőforrás tanácsadó) szakához közel álló alapítvány honlapja. Több évtizedes tapasztalattal rendelkeznek azokkal a személyekkel való foglalkozás területén, „akik a leendő szakmájuk és végzettségük kiválasztása előtt állnak”. Számukra pályaaorientációs csoportfoglalkozásokat és egyéni pályaválasztási tanácsadást is nyújtanak. A főoldalon szereplő *Szakmai munkák* menüből a *Pályaaorientációt* választva, a fogalomnak egy körülírását találjuk. Ugyanitt a *Könyvek* címszó mögött a Pályatanácsadói Kiskönyvtár köteteit találjuk, melyek jelen vizsgálat szempontjából releváns tartalmú tanulmányokat, kutatásokat mutatnak be. Az *Ismerem magam?* fül alatt pedig négy önértékelő kérdőívet találunk, melyek különböző személyiségjellemzők (érdeklődés, képesség, munkamód és érték) megismerését célozzák.

18) A <http://lanyoknapja.hu/> portál segíti az eligazodást az ország legnagyobb, középiskolás lányoknak szóló pályaaorientációs programján. Az alkalom során STEM (magyarul MTMI – matematikai, természettudományos, műszaki, vagy informatikai) területhez közeli szakmákba engednek betekintést irodák, üzemek, gyárak, laborok, egyetemek látogatásával.

19) A <https://legjobbiskola.hu/> portált üzemeltető arra vállalkozik, hogy ún. TOP 100 rangsort (középiskolák, általános iskolák, feltörekvő iskolák, kiemelkedő pedagógiai teljesítmények, stabilan jól teljesítők) ad közre. A „bölcsődétől a középiskoláig” szlogen jól mutatja milyen intézmények köréből meríti információs bázisát. Az *Iskolakeresés, tanácsadás* kapcsán jelzi, hogy „jelenleg sajnos nem tudunk mindenkinek egyénileg segíteni a keresésben”. Több tartalomhoz való hozzáférés regisztrációhoz kötött.

20) A "Mi a pálya?" műszaki pályaválasztó fesztivál egy országos roadshow, melynek honlapja a https://miapalya.mee.hu/mi_ez_a_fesztival. Az eseménysorozat ősszel kerül megrendezésre azzal a céllal, hogy a személyes élményre építve felszínre hozza a pályaválasztás előtt álló gyerekekben lévő érdeklődést a műszaki pálya iránt. Az érintett ágazatokat cégek és szakképzési centrumok képviselik.

21) A <https://www.mienkapalya.hu/> honlap egy pályaaorientációval foglalkozó vállalkozás oldala, melynek munkatársai kiemelten a felsőoktatás és a felnőttképzés területén tevékenykednek. Piaci alapon vállalnak egyéni és csoportos foglalkozásokat, melyek során (*teszt* fül alatt található demó alapján) egy interaktív önismereti kalandjátékon „*keresztül minél több önismereti tudáshoz, pályaismereti információhoz és játékos élményhez*” kívánják hozzásegíteni a pályaválasztás előtt álló fiatalokat. Mindezek mellett ingyenes szolgáltatásokat is biztosítanak, pályaaestjeik alkalmával karrierutakat és különböző XXI. századi szakmákat mutatnak be. Partnerük a *Pályaválasztás online* (lásd: palyavalasztasi-tanacsado.hu).

22) A Magyar Oktatási Tájékoztató <https://www.mot.hu/> 1998 óta segíti a középiskolát, képzést, tanfolyamot, egyetemet, keresőket, vagy éppen szakmák után tájékozódókat. Az önismeretnek is figyelmet szentel (pályaaorientációs tesztjére klikkelve tovább irányít a Tanuljtovabb.hu honlapra – lásd később.) A honlap 2013. július 30.-i bejegyzése szerint működik egy megvásárolható online szolgáltatás, mely támogatást nyújt érettségizett diákoknak és szüleiknek a továbblépéshez. Az egyedülállónak tartott Sikeres Pályaválasztás Mentor program többek között önértékelő eljárások kitöltése, szakemberek tanácsai mentén vezetik végig egy megismerési folyamaton az érdeklődőt, melyek eredményeképpen eljut a valódi, minőségi döntéshez.

23) A Magyar Szülők Országos Egyesülete szakképzési honlapjának <https://www.mszo.hu/> főoldalán *Időszerű Szakképzési Információkat* ígér szülőknek. A *Tartalomban* a szakképzés intézményeiként a *Szaktudományok és a Szakközépiskolákat* jegyzi a portál, ami már igencsak idejétmúlt. A vitatható szubjektív minősítései mellett a szakképzés kapcsán korrekt módon jelzi, hogy „A törvénymódosítások miatt újra kell írunk, a szülőknek és a pedagógusoknak újra kell gondolni a szakképző iskolák egész rendszerét!” A 2020-as Országos Képzési Jegyzék (OKJ) helyett a 2012-es szerepel, vagyis

megállapíthatjuk, hogy a szülők saját szervezetük honlapjáról semmiféle releváns információhoz nem juthatnak gyermekük továbbtanulásával kapcsolatban.

24) A <http://www.npk.hu/> (Nemzeti Pályaorientációs Központ) cím alatt az Euroguidance Magyarország Központ, a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal szervezeti egységének a honlapja szerepel. Egyik profiljuk szerint információt nyújtanak külföldi továbbtanulási lehetőségekről, míg a másik szerint szakemberek számára gyűjtenek hazai és nemzetközi szakmai anyagokat pályaorientáció témájában (pl. európai jó gyakorlatok, Pályatanácsadói Díj, „Én utam” pályaorientációs társasjáték, Navigátor szakmai műhelynap).

25) Az Önkéntes Diakóniai Év (ODE – <http://odeprogramiroda.hu/>) feladatának tekinti, hogy lehetőséget biztosítson fiatalok (18-30 év között) számára a hazai és külföldi szolgálatban való részvételre. A Programiroda weblapja ehhez a hosszútávú önkéntes munkához kíván segítséget adni annak érdekében, hogy az abban résztvevők megismerkedhessenek a társadalmi kihívásokkal és szolidaritást vállalva ökümenikus tapasztalatokat gyűjthessenek.

26) A <http://www.oklevel.hu/> honlap információval szolgál különböző képzésekről, tanfolyamokról, tréningekről. Az Országos Jelentkezési Központ keresőjében témakör, típus, szint és megye alapján lehet tájékozódni 5 hazai képző központ kínálatáról.

27) A <https://www.oktatas.hu/> az Oktatási Hivatal honlapja, melynek keresőjébe írva a „pályaorientáció” szót, 67 találatot jelez (ezek többsége tudósítás képzésekről, illetve különböző programokról). Ez a portál legfőképp a szakemberek eligazodását segíti a hazai köznevelés, felsőoktatás és szak- és továbbképzés területén. A hivatal szakmai programjai között szerepel az EFOP-3.2.13-17-2017-00002 számú, melynek címe „Az alap- és középfokú iskolák pályaorientációs tevékenységét, kiemelten az MTMI-készségeket és -kompetenciákat támogató pályaorientációs szakmai módszertan átfogó megalapozása és fejlesztése”.

28) A <http://www.palyainfo.hu/> honlap főoldalán betűcsere szerepel a címben, ami már jelzőértékű az egész honlap minőségét illetően. Az elvileg a diákmunka témája köré szerveződött honlap mindösszesen 5 darab 2017-es cikket tartalmaz. Mindezek alapján azt kell mondjuk, hogy ez egy gondozatlan, haszontalan portál.

29) A <http://palyakep.hu/> a Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztálya által karbantartott honlap. Ennek *iskolák* című fejezete a megyében (és környékén) élő érdeklődők számára nyújt aktuális információkat jól áttekinthető formában a lokalitás közoktatási intézményeiről, azok képzési kínálatáról. Szakemberek számára segítséget nyújt a tudatos pályaorientációs munka megtervezéséhez az *események* fül alatt található pályaválasztással kapcsolatos rendezvények (pl. kiállítás, szakképzési hét) kronologikus bemutatása. Nem minden esetben az aktuális megnevezés mentén, de több szakmabemutató filmet és leírást is tartalmaz a *szakmák* rész.

30) Tapasztalatunk szerint a www.palyanet.hu nem nyitható meg, csupán a www.palyanet.kontaktalapitvany.hu oldalról. Ez a pályaválasztási tanácsadó portál a Kontakt Alapítvány korábban karbantartott oldala. A menüben ajánlott témák és területek igen csekély mértékben hozzáférhetőek. Kérdőívei nem működnek, a hazai iskolarendszert bemutató ábrája régen elavult. Szempontunkból az *érdeklődőknek* szóló *pályaismertetője* tartalmaz releváns információkat 36 különböző szakmáról a *pályaleírások*, *riportok* cím alatt, míg közel ennyiről ír 3-4 sorban a *pályákról röviden* fülre kattintva. A weblapon használt kifejezések közül néhányat megmagyaráz a *fogalomtárban*.

31) Kutatásunk fő fogalma szerepel egy szakember vállalkozásának honlapja nevében: <http://www.palyaorientacio.hu/>. A piacon egy öt alkalomból álló tanácsadással van jelen, a „teljes pályaválasztás megtervezése” ennyi időt vesz igénybe. Ingyenes szolgáltatása is van, az e-mail cím megadásával lehetőség adódik egy kisokos, ún. pályaorientációs GPS letöltéséhez. „Hozzászólás küldéséhez be kell jelentkezni” – írja ezt a szerző valamennyi menüponthoz kapcsolódó írás végén. Pályaorientáció tartalmát érinti a portál, de konkrét információk szerzésére nem alkalmas.

32) A Nemzeti Pályaorientációs Portál újabb verziója a <https://palyaorientacio.munka.hu/> alatt található. Regisztrációt követően jogosult a felhasználó a szolgáltatásokat igénybe venni. Fő feladatának tekinti a honlap, hogy kérdőívek útján visszajelzést kaphassanak az érdeklődők erősségeikről, gyengeségeikről, érdeklődési körükről, orientációjukról. A kitöltött kérdőívek eredményei alapján foglalkozásokat is ajánl. „Kérdőíveket tölthetsz ki, izgalmas foglalkozásokat ismerhetsz meg a Foglalkozásbemutató filmek és Foglalkozás leírások megtekintésével, különféle Keresők is segítenek a választásban” – olvasható a felületen. Egyébiránt ez a felület a direkt célcsoportok mellett a szülőkre és a szakemberekre is figyelemmel van.

33) A Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal Pályaorientációs portálja a <https://palyaorientacio.nive.hu/>. Öt célcsoport (általános iskolás tanulók, középiskolások, felnőttek, szülők, szakemberek) számára szolgál naprakész információkkal a továbblépésükkel kapcsolatban. Könnyen hozzáférhető kérdőívei segítik a tájékozódást (általános iskolásoknak szól az Érdeklődési Területeim Kérdőív, míg az idősebbeknek az Érdeklődési Irányok Kérdőív). Rávilágít a pályaorientáció tartalmára, adalékokkal szolgál a tervezéshez, programokról tudósít és igény szerint más, megbízható honlapra irányít át.

34) Szombathelyi Foglalkoztatási Paktum honlapja a <https://www.paktumiroda.hu/>. Az összefogás célja a Szombathelyi járás munkaerőpiaci helyzetének javítása, az érintett személyek integrációjának támogatása pl. tanácsadás biztosításával. A portál szerint „pályaorientációs tanácsadás keretében az életpálya alakulásának előrelátható fordulópontjára készül fel a személyiség, és ehhez tájékozódhat a tanácsadótól a számára elérhető lehetőségekről”. Csak remélhetjük, hogy ebből a humán szolgáltatásból nem csupán a hátrányos helyzetű csoportok részesülhetnek. *Pályaválasztási iránytű* menüpont alatt néhány manapság divatosnak, ugyanakkor idegenül hangzó foglalkozás rövid leírása található (pl. technical writer, growth hacker, recruiter).

35) A <http://elorejelzes.mtakti.hu/palyasugo-hirlevel/> weblapon kerültek nyilvánosságra azok az adatok, melyek a TÁMOP-2.3.2 kiemelt projekt előrejelzéseit tartalmazták. Információt közvetített a munkaerőpiac szereplői és befolyásolói számára, az álláskeresőktől kezdve a foglalkoztatás- és oktatáspolitikát alakító szakemberekig. Így próbálták meg segíteni a pályaválasztók, illetve a pályamódosítók pályatervezését. Az egész csupán múlt idő, a projekt lejárt, pályaorientációs szempontból nincs értékelhető tartalma a portálnak.

36) A <https://palyavalasztas.hmpedszakszolgalat.hu/> honlap a Heves Megyei Pedagógiai Szakszolgálat kötelékébe tartozó Pályaválasztási Tanácsadás Regionális Szakmai Munkaközösség szellemi terméke. A különböző célcsoportok (tanulók, tanárok, szülők) számára biztosított sokoldalú szolgáltatásaik (pl. egyéni és csoportos tanácsadás, pályaválasztási nap és fórum, szülői értekezlet) bemutatása mellett a portál közvetlen információszerezésre is lehetőséget ad. Interaktív játékokkal segítik a diákok célirányos ismeretelsajátítását és tesztekkel az önismeret bővítését. Az általános iskolát végzett tanulókat tudósítják a továbbtanulási lehetőségeikről Heves megyében. A középiskolák nyílt napjairól naptárt vezetnek, a „Szülői iránytű” és a „Pályaválasztási Kisokos Pedagógusoknak” című kiadványaik példaértékűek.

37) A <https://palyavalasztasbaranya.hu/> Pécs-Baranyai Kereskedelmi és Iparkamara által üzemeltetett weblapon megtalálhatóak a *megye összes szakgimnáziumának, szakközépiskolájának kínálata és honlapja*. Az érintett tanulók mellett megszólítják a tanárokat és a szülőket is (pályaválasztási szülői értekezlet). Tudósítják őket is a különböző pályaválasztással összefüggő rendezvényekről (kiállítás, üzemlátogatás, verseny) és vállalják a segítséget például a pályaorientációs nap megszervezéséhez. Online szolgáltatásaik között szerepelnek szakmabemutató kisfilmek, de a témához kapcsolódó osztályfőnöki órák is megnézhetőek. Javukra írjuk, hogy a vírus okozta veszélyhelyzet idején is vállalják a személyes találkozás helyett online formában az egyéni és csoportos foglalkozásokat.

38) A <https://palyavalasztasi-tanacsado.hu/> honlap kezdőoldalán *Pályaválasztás Online - Interaktív önismereti kalandjáték* olvasható. A leírás szerint ez egy „20 éve kialakított és használt módszer, egy pszichológusnál eltöltött személyes tanácsadás online formája”. Főbb paraméterei a játéknak: 13-20 év közöttiek számára készült, többféle (pálya)választáshoz is kapcsolható, 45-75 perc kitöltés után 10

oldalas elemzés az erősségekről és konkrét szakra vonatkozó javaslatok szerepelnek az értékelésben (megrendelés esetén). A vállalkozás partnerének tekinti a *Miénk a pálya!* programot (mienkapalya.hu).

39) A <https://hirmagazin.sulinet.hu/hu> keresőjéből a „pályaorientáció” fogalma 50 cikket hív elő a Hírmagazinból, melyek közül túlnyomó többségében az évezred első évtizedéből, míg 40%-uk a másodikból datálódik (itt jegyezzük meg, hogy a legfrissebb bejegyzés is három éves). Korrektnek tartjuk indokolt esetben a jelzést, hogy „a cikk már legalább egy éve nem frissült, az akkor még aktuális információk lehet, hogy mára elavultak”.

40) A <http://szakkepesites.hu/> magát országos képzéskeresőnek mondó honlap, ami lehetőséget kíván kínálni a tanulni vágyók számára, hogy informálódjanak az őket érdeklő tanfolyami lehetőségekről. A fenntartó cég három képzőt és azok ajánlatait jelöli meg honlapján. Összességében azt mondhatjuk, hogy több idejétmúlt információ mellett kevesebb az, amelyre számíthatunk egy ilyen hangzatos szlogen kapcsán.

41) A <https://szakkepzesihet.hu/index.php> honlap a *Találj rá a benned rejlő tehetségre* alcímen tudósítja az érdeklődőket a szakképzés európai hete programsorozatáról. Ez alkalmas arra, hogy nyitott rendezvényekkel a szakképzésben érintett szervezetek helyi, regionális és országos szinten megszólítsák a pályaválasztásban érdekelt szélesebb közönséget.

42) A <http://szakmavalasztas.hu/> honlap főoldala egy 2011. február végén lezárult TÁMOP program összefoglalóját mutatja. Információt gyűjthetünk három konferencia előadásainak vázlataiból, így pl. megtudhatjuk, hogy a bajai speciális szakiskolában 2004/2005. tanév során hány gyerek morzsolódott le. Összességében azt mondhatjuk, hogy a portálon egy „Határon átnyúló együttműködés a szakképzés és felnőttképzés területén” című tíz évvel ezelőtti program kivonataiba kap az ember betekintést. Pályaorientációs szempontból tartalma nem értékelhető.

43) Minden év tavaszán (áprilisi péntek) kerül megszervezésre a Szakmák Éjszakája program, melynek a honlapja a <https://szakmakejszakaja.hu/>. A „Próbáld ki, csináld meg, ismerd meg!” jelszó mögött a fiatalok (kiemelten a felső tagozatos általános iskolások) buzdítása szerepel a pályaválasztáshoz szükséges információk szerzésére és a tapasztalati tanulásra. A portál az aktuális év rendezvényei (szakmakipróbáló és interaktív programok, előadások, bemutatók, üzemlátogatások) kapcsán nyújt támogatást az eligazodásban.

44) A „Szakmákról, szakképzésről szórakoztatóan!” szlogen igazolódni látszik a Fiatalok a Városért Egyesület által gondozott <https://szakmaverzum.hu/> portál lapozása során. Benyomásunk szerint a továbbtanulás előtt álló tanulókat tekintik legfőbb közönségüknek, közülük is kiemelten a szakképzéssel kacérkodókat. Nyelvezete a célcsoporthoz igazított, gyakran közvetlen hangvételű, szlenggel telített. A *foryou.* vagy a *workcheck* menü a gyakran bulvár jellegű hírek közötti valódi eligazodást nem mindig segíti. Dicséretes, hogy a konkrét információszerzéshez átirányít másik, a témában hiteles adatokat tartalmazó honlapra.

45) A Magyar Kereskedelmi- és Iparkamara honlapján (<https://szakmavilag.hu/>) tájékozódhat a felhasználó „az összes, szakképző iskolában tanulható szakmáról, a képzések tartalmáról és a végzést követő kilátásokról”. Az érdeklődő általános iskolás tanulók önismeretének mélyítését három kérdőív segíti. Az iparági érdeklődés szakterületet és foglalkozást ajánl a kitöltőnek, a kompetencia produkciófelületű eszköz rangsorolja a válaszok alapján a képességeket, míg az eredményorientációs önértékelő eljárás megmutatja a tanuló számára, hogy mennyire fontos neki a jó iskolai teljesítmény. Az elmúlt évben tudósítottak az országos Szakmavilág (kamionos) roadshowról, valamint a szülőknek szervezett rendhagyó pályaválasztási értekezletről.

46) Budapest Főváros Kormányhivatala Foglalkoztatási Főosztály szervezésében kerül megrendezésre a „SzakMÁZZ!” Pályaválasztási Kiállítás. A program honlapja (<http://www.szakmazzbudapest.hu/>) segíti az érdeklődőt az eligazodásban. A korábbi alkalmakról, 2012-től minden évben képes és filmes beszámoló formájában tudósít a történekről. Ez jól tükrözi a folyamatos változást/tatást, mely a szakmák papír alapú megismerése helyett eltolódást mutat munkafolyamat kipróbálásának irányába.

47) A Szegedi Tudományegyetem honlapjának főoldalán a *felvételizőknek* szánt ismeretek között szerepel a *pályaaorientáció*. Itt (<https://u-szeged.hu/felveteli/palyaorientacio>) három alternatíva közül választhat az érdeklődő. Az első két *online pályaaorientációs tesztet* tartalmaz. Egyetemistákat érinti az egyik, míg a másik *képzési orientációs teszt* a középiskolásoknak szól. A második lehetőség *online tanácsadás* néven fut és egy videó előadást találunk a témában. A harmadik karrierutakkal, önismerettel, pályatervezéssel foglalkozó *infografikákat* foglal magába.

48) Ez a <https://tanfolyamokj.hu/> weblap arra vállalkozik, hogy OKJ tanfolyamokat, szakmai képzéseket online, ingyenesen közvetít. Főoldalának tanúsága szerint 47 város (Budapest és vidék egyaránt) 53 oktatási intézményének 1267 tanfolyamát teszi közzé.

49) A www.taninfo.hu tudástárában szerepel néhány, a szakemberek számára hasznos tanulmány (pl. „Segítség a 2020/21-es szakképzési beiskolázáshoz”), valamint „A közoktatásban dolgozók pályaaorientációs tevékenységét segítő honlapok, eszközök, tananyagok” című gyűjtés is tartalmaz érvényes információkat, különös tekintettel a honlapokra.

50) A <http://www.tanul.hu/> honlap gazdája szerint *ez a szürkeállomány az interneten: oktatási linkgyűjtemény*. Ehhez csupán annyit tudunk hozzátenni, hogy menüsora a palya.hu-ra irányít, mely „webhely nem érhető el”. Hirdetése között szereplő linkjeinek több mint a fele elavult, meg sem nyitható honlapokra vezet. Keresője nem működik.

51) A *Tanulj Tovább Portál* <http://tanuljovabb.hu/> főoldalán két menüpontot tartalmaz: *pályaválasztás* és *cikkek*. Az előbbihez kapcsolódik egy 15 kérdésből álló *Milyen szakma illik hozzád?* című teszt (valahol kvíznek hívja), amely valamiféle területeket (sem szakmacsoportnak, sem ágazati besorolásnak nem felel meg) ad eredményül %-os bontásban. Innen lehet továbbmenni egy OKJ tanfolyamokat, szakmai képzéseket online közvetítő honlapra. Azt kell mondanunk, hogy a kérdőív mellett (melynek validitásával kapcsolatban nincsenek adataink) és néhány képzés kapcsán egy profitorientált oktatóközpont kínálatára figyelmünket irányító tevékenységén túl a weblap nem tartalmaz semmi érdemleges információt, tehát a *Nézz szét nálunk, segítünk!* szlogen a valódi tartalom hiányában üres lózung marad.

52) A <http://tervezdakarriered.hu/> honlap a Miskolci Szakképzési Centrum szolgálatában álló információs forrás. A képzési kínálat bemutatása mellett vállalkozik arra, hogy segít eligazodni az új iskolatípusok, ágazatok és szakmák között. Ez utóbbiak közül többet videófilmmel is illusztrál. A főoldal *Teszteld magad* fülénél jutunk el egy ún. *Karriertervezőhöz*, ahol található kérdőív segíti kitöltőjét a hozzá legközelebb álló ágazat megtalálásában.

53) A Tempus Közalapítvány (<https://tka.hu/>) több évtizedes szakmai múlttal rendelkező szervezet, mely az oktatás és képzés minden szereplőjének lehetőségeket kínál pályázati programjaival. Ezekkel kívánja hozzásegíteni az érintetteket az európai integráció által kínált eshetőségek kiaknázásához, kiemelten a mobilitás területén az Erasmus+ projektjeivel. Itt kell megjegyeznünk, hogy a honlap pályaaorientáció témakörében több mint félszáz írást tartalmaz.

54) Az Erzsébet Ifjúsági Alap Nonprofit Közhasznú Kft. <https://www.ujnemzedek.hu/> honlapjának keresője a pályaaorientáció hívószóra 53 találatot ad, melyek többsége aktualitását veszített hír. Kapcsolódó oldalakon található az *Ifjúsági Navigátor* (ezt egy online tematikus tanácsadónak tartja a honlap). Ennek menüjében szerepel az *Életpálya-tervezés*, melyet megjelölve 3 lehetőséget találunk. Egy mindössze 4 kérdésből álló *személyiségtesztet*, egy *önismereti tesztet* és egy ún. *Léptem* (Légy ÉletpályaTERvező Most!) programot. Ez a regisztrációhoz kötött játék „virtuális pályaválasztási tanácsadó fiataloknak, szakmát tanulóknak és álláskeresőknak”. Az *Ifjúsági Navigátor* a *Továbbtanuláshoz* ad még segítséget intézmények megjelölésével, valamint az *Információ és tanácsadás* rovatban az önkéntes munkavégzés témában.

Összefoglalás

Mindösszesen hozzávetőlegesen 100 pályorientációs tematikájú portált vontunk be a vizsgálatba, próbáltunk hozzáférni azok tartalmához. Ezek közül 54-et tartottunk arra érdemesnek, hogy néhány sorban bemutassunk. Mint ahogy korábban jeleztük, legfőbb forrásunk a korábban már elért honlapok linkajánlója volt. (Szomorú, hogy találtunk ezek között olyat is, ami egy italbolt kínálatát adta, vagy éppen iskolatáskákkal kereskedő vállalkozását.) Amennyiben a pályorientáció tartalma alapján nézünk az elemzett portálok listájára, akkor világosan kiderül, hogy azok eltolódást mutatnak a pályainformációk irányába. Önismerethez 19 honlap (35,19%) szolgál adalékokkal, míg a szakmák világához tartozó ismeretekkel 29 (53,7%) foglalkozik. Nem nehéz észrevenni, hogy ezen impressziók inkább a szakképzés felé kívánják terelni a döntéshelyzetben lévő tanulókat.

Minden valószínűség szerint a fentiekben elemzett portálok sora leginkább a szakemberek (tanárok, tanácsadók) kezébe kerül. Abban a reményben vettük nagytit alá ezeket, hogy segítsük munkájukat a tanulók pályorientációjának támogatásakor. Egyfajta következtetésként és javaslatként az alábbi gondolatokat adjuk közre:

- Több pályorientációs program létezik, mint amennyit tapasztalataink szerint kihasználnak az érintettek. A jelzett rendezvényeknek szerepe lehet a tudatosan szervezett pályorientációs folyamat során.
- A mindennapos pályorientációt támogató munka folyamán a pályainformációk kerülnek előtérbe az önismereti tartalom rovására. Ennek a különbségnek a kiegyenlítéséhez találhatóak eszközök (kérdőívek, tesztek) a jelzett honlapokon, mely kellő feldolgozást támogató segítség mellett minőségibb döntéshez vezethet.
- A szakemberek gyakran érzik egyedül magukat ebben a komplex pedagógiai munkában. Ennek cáfolataként láthatjuk a felsorolásból, hogy komoly intézményhálózat veszi körül a tanulókat, melyek valódi együttműködése minden érintett érdeke.

Felhasznált szakirodalom

- Borbély-Pecze T. B. (2016): Szakképzés és pályorientáció – tévutak és lehetőségek. In: Educatio. 25. évf. 1. szám 59-69. p.
- Borbély-Pecze T. B. et al. (2008): Pályorientációs portálok szerkezeti és tartalmi vizsgálata – Tematikus hazai és nemzetközi áttekintés. FSZH. Budapest. 94 p.
- Kenderfi M. (2018): Az internet szerepe a pályorientációban. In: Gabos E. (szerk.): A média hatása a gyermekekre és fiatalokra IX. KOBÁK Könyvsorozat 12. Nemzetközi Gyermekmentő Szolgálat Magyar Egyesülete. Budapest. 131-136. p.
- Kenderfi M. (2019a): A pályorientáció elmélete és gyakorlata hazánkban. Munkaügyi Szemle. 62. évf. 4. szám 52-61. p.
- Kenderfi M. (2019b): Szülői pályaválasztási attitűdök 2019 - avagy a szülők véleménye felső tagozatos gyermekük pálya- és iskolaválasztásával kapcsolatban. Pályatanácsadói Kiskönyvtár 3. SZIE, GTK, TTI. Gödöllő. 88 p.
- Makó Á. et al. (2019): Általános iskolások pályaválasztása 2019. Elemzés a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara számára. MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet. Budapest. 209 p.
- Nemeskéri Zs. – Szellő J. (2017, szerk.): Digitális kompetenciák és a pályorientáció munkaerő-piaci összefüggései a 21. században. Kutatási zárótanulmány. Pécsi Tudományegyetem. Pécs. 88 p.
- Suhajda Cs. J. (2019): Pályorientációs információszerzési szokások jellemzői az elmúlt időszak kutatásainak tükrében. In: Kenderfi M. (szerk.): 18 éves a „Gödöllői Pályorientációs Iskola” Tanulmányok a pályorientáció témaköréből. Pályatanácsadói Kiskönyvtár 1. Szent István Egyetem GTK TTI. Gödöllő. 39-50. p.
- Szilágyi Klára et al. (2004): Pályorientáció – Tanári kézikönyv. Suhajda Cs. J. (szerk.) NSZI. Budapest. 94 p.
- Vámosi T. (2015): Tanoncból mesterember. Szerzői kiadás. Pécs. 275 p.